

Osmnáctá konference Evropské asociace pro studium náboženství (EASR)

MICHAL PUCHOVSKÝ – JANA NENADALOVÁ

Väčšina z religionistov si v priebehu rokov 2020 a 2021 užila svoj podiel virtuálnych “gaučových” konferencií. Aj keď má svoje čaro chrúmať obed a popíjať čaj v pyžame popri počúvaní zaujímavých prednášok, mágiu konferenčných stretnutí sa to nevyrovná. Vytúžené uvoľnenie epidemiologických podmienok na cestovanie a organizáciu hromadných akcií umožnilo opätovné uskutočnenie medzinárodných konferencií. Tradičná medzinárodná konferencia Európskej asociácie pre štúdium náboženstiev (EASR) sa v roku 2021, po ročnej vynútenej pauze a v hybridnej podobe, odohrala od 30. augusta do 3. septembra v talianskej Pise. Podobne ako po minulé roky, aj osemnásteho ročníka sa zúčastnilo množstvo zástupcov z českých univerzít. Dvaja účastníci z radov nastupujúcej generácie bádateľov – Michal Puchovský a Jana Nenadalová – si rozdelili prácu a v nasledujúcej spoločnej reportáži ponúkajú svoje pohľady na konferenčné dianie.

Prvýkrát na veľkej konferencii

EASR konferencie patria k mamutím akciám, ktorých sa zúčastňujú stovky bádateľov, primárne z Európy. Pre mňa ako začínajúceho bádateľa bola účasť na konferencii po mnohých stránkach výzvou. Ako zapadnem do kolektívu skúsených bádateľov? Obstojí môj konferenčný príspevok v konkurencii špičiek odboru?

Po prilete do Pise v pondelok 30. augusta poobede som sa stihol akurát tak ubytovať a následne sa zúčastniť úvodnej recepcie na počesť zahájenia konferencie. V utorok sa rozbehla konferencia naplno a ubiehala vo vysokom tempe, od 9:00 ráno až do 18:00. Paralelne išlo v priemere jedenásť panelov v hybridnej forme. To prinášalo nielen klasickú dilemu: „Kam ísť?“, ale aj nekonečné množstvo komplikácií, či už s vypadávajúcim internetom alebo nedostatkom technickej podpory. V priebehu týždňa sa našťastie situácia zlepšovala a problémy sa priebežne odstraňovali.

Samotné priestory, v ktorých sa odohrávala konferencia, boli viac než dôstojné. Budova Pensionato Universitario Toniolo poskytlá dostatok

Religio: Revue pro religionistiku 29/2, 2021, 183-185.

<https://doi.org/10.5817/Rel2021-2-4>

This work can be used in accordance with the Creative Commons BY-NC-ND 4.0 International license terms and conditions (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>).

miestností na prednášky, aj keď sa v nej človek sem-tam strácal. Pocity religionistickej relevancie dodali miestu rôzne fotky a maľby svätých či pápeža, ktoré sa stali častým terčom bodrých komentárov prednášajúcich. Parčík vo vnútri budovy zase poskytol priestor na obedy a rozhovory počas páuz medzi prednáškovými blokmi. Kohokoľvek ste mohli osloviť a začať s ním rozhovor o religionistike, prípadne s ním prediskutovať jeho prednášku. Z ľudí bolo cítiť hlad po ľudskom kontakte, čo len umocňovalo veľmi dobrú konferenčnú atmosféru. Vrcholom komunitnej stránky konferencie bol nepochybne štvrtkový večierok spojený s trojhodovou večerou, dobrým pitím a vzdaním holdu organizátorke konferencie – Chiare O. Tommasi.

Na margo kvality konferenčných príspevkov môžem dodať asi toľko, že drvivá príspevkov mala veľmi vysokú úroveň. Akceptovaní prednášajúci ovládali umenie prednesu a ich výskumy boli prepracované po teoretickej, analytickej aj výskumnej rovine. Osobne som vyhľadával prednášky súvisiace s mojou špecializáciou na nové náboženské hnutia (konkrétne novopohanstvo) a náboženstvo v strednej a východnej Európe. Preto asi neprekvapí, že za vrchol konferencie považujem štvrtkový celodenný panel venovaný novopohanstvu a spiritualitám New Age, v rámci ktorého som vystúpil s príspevkom na tému: „Českí novopohania, COVID a rituálny život počas pandémie“. Vyvážený podiel výskumníkov z rôznych kútov Európy a Spojených štátov s pestrou škálou príspevkov poukázal na špecifiká a podobnosti prístupu novopohanstiev ku komplikáciám spôsobeným COVID-19. Za veľké pozitívum konferencie môžem taktiež považovať nielen vysoký podiel bádateľov zo strednej a východnej Európy, ale aj počet príspevkov venujúcich sa špecificky jej náboženskej situácii či dejinám. V nadväznosti na túto stránku môžem spomenúť série piatkových prednášok organizovaných maďarskými religionistami na čele s Andrásom Maté-Tóthom, neúnavným propagátorom alternatívnej stredno-východo-európskej sekularizačnej teórie „wounded identities“. Podobné snahy si aj napriek ich problematickým miestam zaslúžia pozornosť, pretože pomáhajú dekolonizovať bádanie o náboženstve v post-sovietskom priestore.

Italská konferenční pohoda

Do Pisy jsme já a moje kolegyně z LEVYNA Kateřina Koppová přiletěly s dvoudenním předstihem, protože přímý letecký spoj z Prahy sem létá jen jednou týdně. Příjemně nás překvapila pohodová maloměstská atmosféra jinak turistické Pisy i návrat z českého babího léta k letnímu počasí, a proto jsme hned vyrazily obhlédnout místní památky, abychom se pak zbytek týdne mohly v klidu věnovat konferenčnímu dění.

Neděle a také následující dny se nesly hlavně ve znamení bujarého společenského družení. Většina religionistů a spřízněných badatelů se přijela do Pisy kromě odborného zájmu také socializovat. Přednáškové panely, obědové pauzy i večerní program proto provázelo čilé navazování kontaktů a vyměňování informací ohledně dění na nejrůznějších evropských univerzitách, o našich vlastních výzkumech a často i o plánech do budoucna. Vzhledem k evropskému formátu akce bylo možná až trochu úsměvné, že vedle logicky vysokého počtu Italů se v Pise setkala tolik doktorandů a mladých badatelů z České i Slovenské republiky. Protože moje přednáška byla v programu zařazena až na úplný závěr (byla jsem posledním řečníkem v posledním panelu posledního dne), měla jsem alespoň dostatek času lákat na svou přednášku ostatní účastníky konference, což se mi nakonec vyplatilo.

Přednášky, kterých jsem se účastnila, měly poměrně kolísavou úroveň – od opravdu zajímavých a kvalitně odprezentovaných až po teatrální projev v italštině, z něhož jsem sice rozuměla jen pár slov, samotný vizuální vjem ale k zábavě bohatě dostačoval. Vzhledem k hybridnímu formátu konference se ale bohužel často stávalo, že online řečníci nebyli příliš slyšet.

Italský přístup “montáží na koleni” a nespěchání nikam mi byl vlastně nakonec příjemný. Očekávala jsem masovou a hektickou akci a dostala klidnou, rodinnou, vínem a italským jídlem provoněnou letní pohodu. Atmosféru celé akce ještě umocnil koncert v kostele a všudypřítomné kapary, vyrůstající ze starých antických zdí. Poslední den jsem nakonec přišla s přednáškou na řadu i já a díky Káti, která si všimla volného přednáškového sálu – většího než malá místnůstka, kde měl původně probíhat můj panel – se mi nakonec v publiku sešel i celkem slušný počet posluchačů, a dokonce mi v rámci rozlučky před přednáškou bouchli láhev šumivého vína. Itálie, jak má být.

Závěrem

I přes různé technické patálie se konference EASR 2021 rozhodně povedla. Občasné nedostatky v profesionalitě provedení bohatě vyvážila celková atmosféra místa a příjemní lidé. Jedna kolegyně z Norska, která na EASR jezdí už mnoho let, nás dokonce ubezpečila, že „takto rodinnou atmosféru mívaly EASRy ve svých začátcích“. Příští rok sice možná EASR něco z této své rodinné tváře ztratí, pokud se nám opravdu podaří porazit pandemii COVIDu-19 a navrátí se původní rozměry konference, určitě ale neztratí nic ze svého otevřeného a přátelského ducha. Takže ciao zase za rok, tentokrát v zeleném Irsku!